KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 32.917/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 22 januari 2002 door de Minister van Economie verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "betreffende de minnelijke schikking bij inbreuken op de wet van 14 mei 2001 tot regeling van de debetrente op zichtrekeningen", heeft op 24 januari 2002 het volgende advies gegeven :

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 32.917/1

DE LA SECTION DE LEGISLATION
DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de l'Economie, le 22 janvier 2002, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté royal "relatif au règlement transactionnel des infractions à la loi du 14 mai 2001 réglant les intérêts débiteurs dus sur les comptes à vue", a donné le 24 janvier 2002 l'avis suivant :

Volgens artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisend karakter ervan.

In onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd door de omstandigheid dat

> "de wet van 14 mei 2001 tot regeling van de debetrente op zichtrekeningen op 1 oktober 2001 in werking is getreden en door de noodzaak dat dit besluit, dat een snelle en doeltreffende bestraffing van de verboden handelingen toelaat, zo spoedig mogelijk zou worden bekendgemaakt, teneinde de volledige doeltreffendheid te waarborgen van de wetgeving tot regeling van de debetrente op zichtrekeningen".

*

* *

De afdeling wetgeving heeft zich, met toepassing van het bepaalde in artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, beperkt tot "het onderzoek van de rechtsgrond, van de bevoegdheid van de steller van de handeling alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan". Dit beperkte onderzoek leidt tot de hiernavolgende opmerkingen.

VOORAFGAANDE VORMVEREISTEN

Aangezien door de ontworpen regeling de ontvangsten kunnen worden beïnvloed, dient deze, overeenkomstig de artikelen 5, 2°, en 14 van het koninklijk besluit van 16 november 1994 betreffende de administratieve en begrotingscontrole, aan de voorafgaande akkoordbevinding van de Minister van Begroting en om voorafgaand advies aan de inspectie van financiën te worden voorgelegd.

De aanhef van het ontwerp zal er moeten van doen blijken dat de twee voormelde vormvoorschriften werden nageleefd.

RECHTSGROND

1. Krachtens artikel 5, eerste lid, van de wet van 14 mei 2001 tot regeling van de debetrente op zichtrekeningen worden de overtredingen van de artikelen 3 en 4 van die wet opgespoord, vastgesteld, vervolgd en gestraft overeenkomstig de artikelen 81 tot 84 en 101 tot 105 van de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet.

In dit geval vinden de artikelen 1 tot 4 van het ontwerp rechtsgrond in artikel 84, tweede lid, van de wet van 12 juni 1991, gelezen in samenhang met artikel 5 van de wet van 14 mei 2001. Het verdient derhalve aanbeveling om in de aanhef zowel te verwijzen naar het laatstgenoemde artikel, als naar het genoemde artikel 84, tweede lid, van de wet van 14 mei 2001.

2. De artikelen 5 en 6 van het ontwerp regelen de mededeling aan de procureur des Konings van de processen-verbaal waarbij inbreuken op de wet van 14 mei 2001 worden vastgesteld. De regeling komt erop neer dat die processen-verbaal slechts aan de procureur des Konings worden overgezonden wanneer geen minnelijke schikking wordt voorgesteld of wanneer het bij wege van minnelijke schikking voorgestelde bedrag niet binnen de daartoe bepaalde termijn wordt betaald.

Tot het regelen van de mededeling van processen-verbaal aan het openbaar ministerie is geen uitdrukkelijke rechtsgrond voorhanden in de wet van 12 juni 1991 of in de wet van 14 mei 2001.

Desalniettemin moet worden vastgesteld dat de artikelen 5 en 6 van het ontwerp kaderen binnen het door de wetgever ingestelde systeem van buitengerechtelijke afhandeling van bepaalde economische misdrijven, krachtens hetwelk ambtenaren zelfstandig een minnelijke schikking kunnen voorstellen waardoor de strafvordering in beginsel vervalt [(1)]. Bovendien liggen die artikelen in de lijn van de bij artikel 81, § 5, tweede lid, van de wet van 12 juni 1991 gestelde regel dat in geval dat een voorstel tot

---

(1) Er wordt aan herinnerd dat de Raad van State, afdeling wetgeving, herhaaldelijk heeft opgemerkt dat zulk een systeem moeilijk in overeenstemming te brengen is met de algemene beginselen die het optreden van het openbaar ministerie beheersen (zie bij voorbeeld advies L. 25.487/8 van 4 maart 1997 over een voorontwerp van wet "betreffende de oprichting van een begrotingsfonds voor de gezondheid en de productie van de dieren en de dierlijke producten", Parl. St., Kamer, 1996-97, nr. 1181/1).

minnelijke schikking wordt gedaan, het proces-verbaal pas aan de procureur des Konings wordt toegezonden wanneer de overtreder niet is ingegaan op het voorstel tot minnelijke schikking. Er dient dan ook te worden aangenomen dat de Koning de artikelen 5 en 6 van het ontwerp vermag aan te nemen op grond van de algemene uitvoeringsbevoegdheid die artikel 108 van de Grondwet Hem toekent.

Van dat grondwetsartikel zal wel melding dienen te worden gemaakt in een aan de aanhef toe te voegen lid.

Conformément à l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, l'urgence est motivée par la circonstance que

> "de wet van 14 mei 2001 tot regeling van de debetrente op zichtrekeningen op 1 oktober 2001 in werking is getreden en door de noodzaak dat dit besluit, dat een snelle en doeltreffende bestraffing van de verboden handelingen toelaat, zo spoedig mogelijk zou worden bekendgemaakt, teneinde de volledige doeltreffendheid te waarborgen van de wetgeving tot regeling van de debetrente op zichtrekeningen".

*
* *

En application de l'article 84, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, la section de législation s'est limitée à "l'examen du fondement juridique, de la compétence de l'auteur de l'acte ainsi que de l'accomplissement des formalités prescrites". Cet examen limité donne lieu aux observations suivantes.

FORMALITES PREALABLES

Etant donné que le règlement en projet peut influencer les recettes, il doit, conformément aux articles 5, 2°, et 14 de l'arrêté royal du 16 novembre 1994 relatif au contrôle administratif et budgétaire, être soumis à l'accord préalable du Ministre du Budget et à l'avis préalable de l'inspection des finances.

Le préambule du projet devra indiquer que les deux formalités susvisées ont été accomplies.

FONDEMENT LEGAL

1. En vertu de l'article 5, alinéa 1er, de la loi du 14 mai 2001 réglant les intérêts débiteurs dus sur les comptes à vue, les infractions aux dispositions des articles 3 et 4 de cette loi sont recherchées, constatées, poursuivies et punies conformément aux dispositions des articles 81 à 84 et 101 à 105 de la loi du 12 juin 1991 relative au crédit à la consommation.

En l'espèce, les articles 1er à 4 du projet tirent leur fondement légal de l'article 84, alinéa 2, de la loi du 12 juin 1991, lu en combinaison avec l'article 5 de la loi du 14 mai 2001. Il est dès lors recommandé de faire référence, dans le préambule, tant à ce dernier article qu'à l'article 84, alinéa 2, susvisé de la loi du 12 juin 1991.

2. Les articles 5 et 6 du projet règlent la communication, au procureur du Roi, des procès-verbaux constatant les infractions à la loi du 14 mai 2001. Le règlement implique que ces procès-verbaux ne sont transmis au procureur du Roi que s'il n'est pas proposé de transaction ou si le montant proposé à titre transactionnel n'est pas payé dans le délai fixé à cet effet.

La loi du 12 juin 1991 ni la loi du 14 mai 2001 ne fournissent la communication de procès-verbaux au ministère public pour régler de fondement légal explicite.

Force est néanmoins de constater que les articles 5 et 6 du projet s'inscrivent dans le cadre du système de traitement extrajudiciaire de certains délits économiques instauré par le législateur, en vertu duquel les fonctionnaires peuvent en toute autonomie proposer une transaction emportant en principe l'extinction de l'action publique (1). En outre, ces articles se situent dans le prolongement de la règle fixée à l'article 81, § 5, alinéa

(1) Il est rappelé que le Conseil d'Etat, section de législation, a relevé à plusieurs reprises que pareil système est difficilement conciliable avec les principes généraux qui régissent l'action du ministère public (voir par exemple l'avis L. 25.487/8 du 4 mars 1997 sur un avant-projet de loi "relative à la création d'un Fonds budgétaire pour la santé et la production des animaux et des produits animaux", Doc. Parl., Chambre, 1996-97, n° 1181/1).

2, de la loi du 12 juin 1991 qui prévoit que si une proposition de transaction est faite, le procès-verbal n'est transmis au procureur du Roi que lorsque le contrevenant ne l'a pas acceptée. Il y a dès lors lieu d'admettre que le Roi peut adopter les articles 5 et 6 du projet en vertu de son pouvoir d'exécution général que Lui attribue l'article 108 de la Constitution.

Il faudra toutefois faire mention de cet article de la Constitution dans un alinéa à insérer dans le préambule.

De kamer was samengesteld uit

de Heren Messieurs	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter, président de chambre,
	J. BAERT, J. SMETS,	staatsraden, conseillers d'Etat,
	G. SCHRANS, A. SPRUYT,	assessoren van de afdeling wetgeving, assesseurs de la section de législation,
Mevrouw Madame	A. BECKERS,	griffier, greffier.

La chambre était composée de

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. SMETS.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door Mevr. M.-C. CEULE, eerste referendaris.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. J. SMETS.

Le rapport a été présenté par M. P. DEPUYDT, premier auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par Mme M.-C. CEULE, premier référendaire.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

A. BECKERS

M. VAN DAMME